

Pla de xoc del Consell mallorquí per la llengua

La presidenta
del Consell de Mallorca,
Maria Antònia Munar,
va sorprendre
la setmana passada
anunciant un pla
de mesures en favor
del català a l'illa.
La presidenta d'UM
intenta així
desmarcar-se del PP.

No tot sempre ha de ser dolent. Després de nou mesos d'anuncis, i fets, en contra de la normalització del català a Balears, la setmana passada es varen anunciar dues mesures que trenquen la tendència habitual.

El Govern balear, a través del conseller de Funció Pública, José María Rodríguez –que és, també, secretari general del PP illenc– va fer públic que, de manera immediata, posaria en marxa un sistema d'incentius econòmics adreçat als funcionaris que millorin el seu coneixement de català. Val a dir que Rodríguez dona nom al decret que el Govern aprovà per “alliberar” del català certs funcionaris per raó d'edat i que, finalment, va ser anul·lat pel Tribunal Superior de Justícia de Balears (TSJB). El fons de la recent decisió governamental pot semblar tota una paradoxa, si considerem que l'executiu de Jaume Matas està engrescat en una mena de croada per canviar la línia tradicional de la política lingüística dels governs balears d'ençà el 1983.

Es tracta, potser, d'una rectificació governamental com la que demanava, entre d'altres entitats i col·lectius, l'Obra Cultural Balear (OCB)? Si bé és cert que l'OCB s'ha congratulat de la darrera mesura anunciada, tampoc no és que es pugui parlar de rectificació. Més aviat tot fa pensar en la típica estratègia política d'intentar llevar raons als opositors a través de tàctiques que en la seva forma poden entendre's com a mesures –promoció del català– que contradiuen el fons –la intenció general

d'“alliberar el cos social de l'ofegament” catalanista, en paraules de Matas–. En realitat, però, el Govern balear, amb aquesta mesura, deixa a la voluntat personal –per incentivada que sigui– de cada funcionari la millora del seu coneixement del català, i això –l'elecció personal– és el bessó del discurs lingüístic del PP. Ara bé, millor això que res, sens dubte.

El Consell de Mallorca. La iniciativa del Govern Matas es va conèixer gairebé al mateix temps que una altra –que, de fet, són diverses– protagonitzada per la presidenta del Consell de Mallorca i d'UM, Maria Antònia Munar, que també trenca la tendència tradicional d'aquests darrers deu mesos de males notícies per al català a Balears. La presidenta anuncia la creació d'un premi de literatura, exclusivament en català, que serà el més ben dotat de tots els Països Catalans: 70.000 euros. Encara no ha transcendit el nom –es parla de Premis Mallorca– ni quan serà la primera convocatòria –es farà coincidir el lliurament amb la Diada de Mallorca, el 12 de setembre–, però tot fa pensar que serà immediat, tot i que, per comprensibles raons de temps, és possible que no es pugui iniciar enguany.

Si bé la notícia pot semblar pròpia de l'àmbit cultural estRICTE, en realitat té una clara càrrega de profunditat política. Per dues raons. Una, perquè no és una iniciativa aïllada, sinó que va acompanyada d'altres mesures lingüístiques i culturals, dins de l'àmbit d'actuació del Consell. Dues, perquè aques-

ta ofensiva de Munar i d'UM s'ha d'emmarcar en la situació política general provocada pel PP.

Pel que fa a la resta de mesures que prendrà el Consell mallorquí, van en dues direccions. La primera vol enfortir l'aposta pel català en el funcionament intern de la institució: s'incentivarà econòmicament –igual com farà el Govern, i cal dir al respecte que va ser l'executiu balear el que seguí el mallorquí i no a l'inrevés– amb un màxim de 62 euros mensuals els funcionaris que millorin el seu coneixement de català; s'intensificarà l'edició de materials propis –CD, llibres...– per a la normalització; es crearan beques per a la investigació filològica; s'editaran catàlegs de literatura mallorquina en català; s'editarà material audiovisual per estendre el coneixement de la cultura en català de Mallorca, així com dels costums tradicionals autòctons; es potenciarà molt Ona Mallorca –la ràdio institucional del Consell–, que exercirà a l'illa gairebé el paper de Som Ràdio, l'emissora liquidada pel Govern... La segona línia anirà en direcció d'enfortir el paper del Consell com a generador de catalanitat a Mallorca: es continuarà apostant fort pel suport genèric a les publicacions de llibres i de material fonogràfic; s'estudiarà com aprofundir en les actuals línies d'ajuts a publicacions d'associacions i entitats perquè siguin en català; es faran campanyes de penetració dins de la població nouvinguda perquè es normalitzi; s'intensificaran els ajuts perquè les empreses –especialment les comercials– usin el català en rètols, etiquetatge, cartes, etc.; se signaran convenis amb totes les entitats socials que, en qualsevol àmbit, treballen per la normalització, perquè puguin agilitar la seva feina...

Tot plegat, com va qualificar-ho Munar, és un vertader pla de xoc per a la normalització a Mallorca.

Objectiu polític. A ningú no se li escapa l'objectiu últim de la política del PP en matèria de llengua. En efecte, les mesures lingüístiques anunciades pel Govern balear i encara no concretades –i més que aquestes, la indignació que han aixecat– han esquitxat UM. Cal re-

JOAN CELIÀ

Amb aquest pla Maria Antònia Munar vol marcar les distàncies amb el PP. Si no, el pacte amb els populars al Govern balear i al Consell de Mallorca podria acabar amb la fagocitació d'UM.

El pacte d'UM amb el PP l'obliga en molts aspectes –infraestructures, pressupostos...–, però li deixa mans lliures en política lingüística

cordar que el partit nacionalista té una aliança amb el conservador, limitada al pacte que firmaren el mes de juny i que, si bé els obliga en molts aspectes –infraestructures, pressupostos, etc.–, els deixa mans lliures en política lingüística.

Però, és clar, la potència política del PP (16 diputats de 33 en el Consell de Mallorca i 30 de 59 en el Parlament) és tan superior a la d'UM (3 tant en el Consell com en el Parlament) que la coalició, en els nou mesos transcorreguts des de la signatura del pacte, ha condemnat el petit a confondre's amb el gran. A més, l'oposició (PSOE, PSM, EU i Els Verds) han apostat per exagerar al màxim aquesta identificació. El resultat pràctic

és que la coalició PP-UM pareix en conjunt responsable de tot, especialment dels dos eixos que més crítiques han aixecat: la política d'infraestructures –que és responsabilitat compartida– i la lingüística –que no ho és–, de manera que la posició d'UM ha arribat a ser molt difícil.

Aquest pla, doncs, té l'objectiu de re-fermar el caràcter nacionalista polític d'UM al davant del Consell. Perquè si bé necessita els vots del PP per mantenir-se en el poder d'aquesta institució –i no així els conservadors en el Govern balear–, segons el pacte té capacitat per tirar endavant el que cregui oportú en allò que no està signat, com ara la política lingüística. I això és, justament, el que ha decidit fer Maria Antònia Munar. L'interès polític dels nacionalistes, més enllà de qüestions ideològiques que sens dubte hi ha en el pla lingüístic explicat, és explotar totes les seves opcions per diferenciar-se dels conservadors. Justament en el sentit que Munar ho explicava en l'entrevista que concedí a aquest setmanari fa un parell de mesos: aprofitar la gestió en la institució insular per demostrar que no són iguals al PP i, així, evitar "l'abraçada de l'ós", un perill molt real després dels nou mesos transcorreguts d'ençà el pacte conservador.

Miquel Payeras